

Муниципальное бюджетное образовательное учреждение
средняя общеобразовательная школа с. Торгалыгский муниципального района
«Улуг-Хемский кожуун Республики Тыва»
668232, Республика Тыва, с. Торгалыг, улица Советская, дом 51

«Рассмотрено»
на педагогическом
совете протокол № 01
от 30.08.2024 г.

«Согласовано»
с заместителем директора
по учебно-воспитательной работе
Домбаа О. С. Д.
« 30 » *Август* 2024 г.

«Утверждено»
приказом директора школы
от « 30 » *Август* 2024 г.
Самгы Э.Т.

Рабочая программа
по родной (тувинской) литературе для учащихся 6 класса
Уровень общего образования : основное общее образование, 5-9 классы
Срок реализации: 2024-2025 учебный год
Количество часов – 34 часа, 1 час в неделю
Учебник «Төрзэн чогаал» для 6 класса общеобразовательных учреждений
Авторы: Л.Х.Ооржак, М.А. Күжүгет Е.Т. Чамзырын, Н.Ш.Куулар, А.С.Шаалы (К-2014)

Составитель: учитель родного языка и литературы Доржу А.А.

с. Торгалыг-2024 г.

Пояснительная записка

Данная программа составлена на основе примерной основной образовательной программы основного общего образования, составленной в соответствии с приказом Министерства просвещения Российской Федерации от 31 мая 2021 г. № 286 “Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования”; в соответствии с требованиями, предусмотренными Гигиеническими нормативами и Санитарно-эпидемиологическими требованиями, установленных СанПиН 3.1./2.4.3598-20 и СанПин 1.2.3685-21. Программа соответствует основной образовательной программе НОО и учебному плану МБОУСОШ с. Торгалыг на 2024-2025 учебный год.

ТЕМАТИКТИГ ПЛАННААШКЫН

Календарь-тематиктиг планнаашкын Россия Федерациязының чырыдыышкын яамызының 2023 чылдың май 18-те 370 дугаарлыг бадылаттынган дужаалынга (12.07.2023 N 74223, Минюст РФ) даянып, кылдынган.

6 класс – 34 ш.

Тема, эгениң ады	Программаның уjur-утказы	Шагы	Өөреникчилерниң күүседир уjurлуг кол-кол ажыл-чорудулгазы
Аас чогаалы – чоннун эртинези			
<p>Улустун аас чогаалы. Мифтер болгаш тоолчургу чугаалар</p>	<p>Чечен чогаал уран чүүлдүн бир хевири. Мифтер болгаш тоолчургу чугаалар: «Ай, хүн», «Чеди-Хаан сылдыс», «Үгер канчап дээрже үне бергенил?», «Кижини канчап эң-не күштүг амытан болганыл?», «Күскениң чылга киргени», «Үттүг-Хая дугайында тоолчургу чугаа», «Хайыракан», «Теве-Адар».</p> <p><i>Литература теориязы:</i> миф болгаш тоолчургу чугаалар</p>	5	<p>Сайгарып номчуур чогаалдар-биле таныжылга. Төрээн – тыва чечен чогаал уран чүүлдүн бир хевири дээрзин билип алыр. Төрээн (тыва) чогаалдың уран чүүлдүн өске хевирлеринин аразында туружун тодарадыр. Чуртталганы сөстүн уран чүүлүңге чуруурунун онзагайын илередип билир. Кижиниң мөзү-шынарының болгаш эстктиктиг көрүжүнүн хевирлеттиренинге чечен чогаалдың салдарын тайылбырлап билир.</p> <p>Чогаалды сайгарылгалыг номчууру азы сайгарылгалыг эдерти чугаалаар.</p> <p>Тоолчургу чугааларда болгаш мифтерде дылдың чурумалдыг аргаларын тывары болгаш оларның чечен чогаалга салдарын илередир.</p> <p>Бөлүктөп ажылдаары: «миф» (тоолзуг чугаа) болгаш «тоолчургу чугаалар» деп терминнерниң ылгавырлыг онзагайларын илередир. Делегей билип алышыкынын, чүдүлгө болгаш кижилерниң алыс күзел дугайын мифтерде көргүскенин хайгаарап билир.</p> <p>Ниити ажылдаары: мифтерде болгаш тоолчургу чугааларда дылдың чурумалдыг аргаларын тывары болгаш оларның ажылгалының салдарын, уjur-утказын билип турар.</p>
	<p>Тоолчургу чугаа: «Амыр-Санаа дугайында төөгү чугаа», «Кыры сөөгү», «Хөөмейлээр Бүдүкпен».</p> <p>«Тоолчургу болгаш төөгү чугаалар дугайында»</p>	2	<p>Тоолчургу чугааларның идеялиг утказы-шынары-биле ажылдап билири.</p> <p>Амыр-Санаа болгаш Будукпенниң омур-хевиринде тыва чоннун аажы-чаңының илереп келгенин бодунун көрүжү, туружу-биле бадыткалдыг тодарадып билир: мөзү-шынарының төлептии, чөптүг аажы-чаңы, төрээн чуртунга шынчы бараан болуп чорууру.</p> <p>Гиперболаның чогаалдарда салдарын тодарадып билири.</p> <p>Янзы-бүрү чоннарның аас чогаалының хевирлеринде (мифтерде...) октаргай, делегей, кижини дугайында ниити</p>

	<i>Литература теориязы: тоолчургу чугаа</i>		<p>чүүлдерни ылгап, тодарадып билир.</p> <p>Практиктиг ажыл: тыва литератураның төөгүзүндө тоолчургу чугаалар болгаш мифтерни шинчилээнин өөренири.</p> <p>«Памятники фольклора народов Сибири и Дальнего Востока» деп номнун «Мифы, легенды, предания тувинцев» деп кезээ-биле таныжылга</p>
	<p>Тыва улустун ырлары:</p> <p>«Кадарчы», «Ала караан дешкен болза», «Межегей», «Самагалдай», «Хандагайты», «Очаландан кедилерин», «Тооруктуг долгай Таңдым», «Өдүген-Тайга», «Чашпы-Хемим», «Алды баштыг Кара-Дагны», «Дөге-Баары».</p> <p><i>Литература теориязы: тыва улустун ырлары</i></p>	3	<p>Таблица-биле ажыл: «Тыва улустун ырларының темаларының хөй янзылыы».</p> <p>Улустун ырыларында чоннун төөгүзүн, ёзу-чаңчылдарын, тыва кижиниң иштики делегейин тып шинчилээр, өөренир.</p> <p>Тыва улустун ырларының, кожамык ырларның сагыш-сеткил илередип турар онзагайын билир, сайгарар, дылының тема аайы-биле бөлүктөп, тодарадып билири.</p> <p>Чогаадыкчы ажылдаары: улустун ырларын күүседир.</p> <p>Чоннун амыдыралының төөгүзү, мөзү-шынарга хамаарышкан үнелерге хамаарыштыр өөредиглиг чугааны чорудар.</p>
	<p>Кожан ырлар</p> <p><i>Литература теориязы: частушки</i></p>	1	<p>Тыва улустун кожан ырларының көшкүн чоннун амыдыралынга кандыг салдарлыг чораанын тодарадып билир.</p> <p>Чиге, тода, чидиг угаан сиңирген чоннун кожан ырларының дылының онзагайын, тодарадып билир.</p> <p>Кожан ырыларның аялгаларының янзылары-биле таныжылга.</p> <p>Кожамыктап ырлап билир.</p> <p>Бөлүктөп ажылдаары: чоннун эрги болгаш амгы үениң кожан ырыларын тема аайы-биле бөлүктөп, деңнеп шинчилеп билир.</p>
	<p>Алгыш-йөрээлдер</p> <p><i>Литература теориязы: алгыш-йөрээлдер</i></p>	2	<p>Алгыш-йөрээлдер улустун аас чогаалының бир хевири деп билир, оларның идеялиг утказы-шынарын толгаш тема аайы-биле бөлүктөп тодарадып өөренир.</p> <p>Таблица-биле ажылдаары: алгыш-йөрээлдерниң бөлүктээшкинин, уjur-утказының, тургнузуунун, хемчээлиниң онзагайларын тодарадып билир.</p> <p>Алгыш-йөрээлдерниң хевирлери болгаш идеялиг утка-шынары-биле таныжылга.</p>
	<p>Хамнар алгыштары.</p> <p>Таңды алгааны. Чаш уруг алгааны. Шагаа байырлалын алгааны.</p>	2	<p>Хамнаашкын – тыва чоннун бурунгу чүдүлгези, алгыш жеп жанр-биле таныжылга. Хам алгыштары – “тыва дылдың онзагай байлаан көргүскен национал байлак”, “шүлүк чогаалының эң-не бурунгу эртинези” дээрзин билип алыр.</p>
	<i>Литература теориязы: заклинания дилег, тейлээшкин, мөргүл</i>		<p>Алгыштарның уjur-утказының, уран чечениниң болгаш тургузуунун онзагайы-биле таныжар база тодарадып билир.</p> <p>Бодунун хамаарылгазын илередири. Амыдыралчы үнелер дугайында өөредиглиг чугаага (өөренгенинге хамаарыштыр) киржир.</p> <p>Аянныг номчулга.</p>

Авторлуг тоолдар	С. А. Сарыг-оол. Сказка «Агар-Сандан ыяш» <i>Литература теориязы:</i> гипербола болгаш литота	1	Чаа үе, чаа амыдырал – хувискаал (революция) темазын онзагай аян-биле дамчытканының дугайында чугаалажыр. Аас чогаал-биле харылзаалыын тодарадыр. Ниити ажылдаары: чогаалдың дылының уран-чечени, чогаалчының дылының онзагайын тодаргайлап, илередип ажылдап билир. Гипербола болгаш литота дугайында билиг-биле таныжары, оларның чечен чогаалга салдарлыын илередири. Тоолдарда гипербола болгаш литоталарны тодарадыр. Бот-тускайлаң ажылдаары: бодунуң тоолун чогаадыры (шилилге-биле: аас болгаш бижимел) «Агар-Сандан ыяш» деп тоолда бар дээрзин билип алыр. Шилилгелиг онаалга: Тоолдарда гипербола болгаш литота, символдуг овор-хевир деп темаларга дыңнадыг кылыр.
Россия чоннарының литературазы Делегей литературазы Тываның орус дылдыг чогаалчыларның шүлүктери	Братья Гримм. Тоол «Ак чылан» (очул. А. К. Калзан). С. В. Козлова. Шүлүк «Аъттыг-шеригжи кыс».	1	Тоолдун идея-тематиктиг угланышыкынын тодарадыр. Чогаалда мөзү-шынар айтырыын болгаш ооң кижизидикчи салдарын илередир. Авторлуг болгаш тоолдарда ниити болгаш ылгавырлыг талаларын, аргаларын тыпкаш, оларның онзагайларын сактып, ниити илередири. «Аъттыг-шеригжи кыс» деп чогаалда лириктиг маадырның аажы-чаңының онзагайын илередир. Чогаалдың чугулазының болгаш чоннуң маадырларының – эки турачыларның аажы-чаңында ылгавырлыг талаларының дугайында тодарадып өөренир. Ада-чурттун улуг дайының чылдарында тыва эки турачыларның, совет чоннуң маадырлыг чоруктарының дугайын өөренириниң чугулазын тайылбырлап билир.
Ойнай-сылдай сойгалажыр			
Тыва чогаалчыларның шүлүк чогаалы	К-Э. К. Кудажи. Басня «Маргылдаа». С. С. Сюрюн-оол. Басня «Аът биле Оор»	1	Басняда чидиг айтырыг болгаш сургаалдыг утказын тодарадып билир. Ниити ажылдаары: маадырларны деңнээри болгаш аажы-чаңыга үнелел берип билир. Маадырларны деңнеп сайгарары. Авторнун туружун илередип, сюжет, тургузуг талазы-биле чураанының онзагайын илередири. Басняны рольдап аянныг номчууру. Басняны шээжи-биле номчууру. Словарь-биле ажыл: фразеологизмнерниң утказын тайылбырлаар. Басняның мөзү-шынар болгаш кижизидикчи салдарын делгереңгей тайылбырлап билир. Басняларның маадырларының аажы-чаңыга үнелел.

<p>Россия чоннарының литературазы Делегей литературазы</p>	<p>И. А. Крылов. Басня «Шиижек биле көге- буга» <i>Литература теориязы: басня</i></p>	<p>1</p>	<p>Басняны рольдап аянынг номчууру. Ниити ажилдаары: басняда кижилер аразында хамаарылганы, кижилерде ниити болгаш ылгалдыг аажы-чаңнарны тодарадып билир. Авторнуң маадырларынга, оларның аажы-чаңынга хамаарылгазын илередир база кажар дилгиниң аажы-чаңын тодарадырда, кылыг сөстөрниң салдарын илередип билир. Крыловтуң басняларында мөзү-шынар айтырыын болгаш ооң кижизидикчи салдарын сайгарып илередир. Литературлуг терминнерге хамаарышкан сөстөрни шиңгээдир, сөзүглелдерни чаа билигни ажыглап, сайгарып билир. «Басня» деп билиишкинни шиңгээдири. Басня жанрының тывылганын болгаш дыл, тургузуг талазы-биле онзагайларын илередир. Эрте бурунгу үениң болгаш амгы үениң басняларның онзагайларын тодарадып, деңнеп сайгарар. Бөлүктөп ажилдаары: Шүлүк болгаш басня жанрының дөмей болгаш ылгалдыг талаларын тодарадыры.</p>
<p>Элээдилер делегейи</p>			
<p>Тыва чогаалчыларның</p>	<p>С. К. Тока. Роман «Араттың сөзү» (шилиттинген эгелер)</p>	<p>7</p>	<p>Чогаалдың сөзүглели-биле таныжылга. Тоожунуң үзүндүлөрнүн ужур-утказын номчуп, сайгарылгалыг чугаага киржип турар.</p>

<p>проза чогаалы</p>	<p>Мерген», «Тас-Баштыг», «Шаагай», «База кыш».</p> <p>С. А. Сарыг-оол. Чечен чугаа «Ол-ла Маскажык» (шилилгелиг эгелер).</p> <p>О. О. Сувакпит. Чечен чугаа «Буянның сергези».</p> <p>М. М. Дуюнгар. Чечен чугаа «Хлеб».</p> <p>Ш. М. Суван. Тоожу «Кижиниң-бүрүс» (шилилгелиг).</p> <p><i>Литература теориясы:</i> литературлуг маадыр</p>	<p>Чогаалдың амыдыралчы үндезиннери билир. Авторнуң туружун сайгарып билир, авторнуң туружунуң чогаалда илереп кээрин тодарадырып билир. Тас-Баштыгның омур-хевиринге үнелел кылып билир.</p> <p>«Ол-ла Маскажык» деп чогаалда бойдус чурумалының (пейзажтың) идея ажыдарына салдарын билир. Тоожу жанрын рольдап аянын номчууру. Чечен чугааның темазын, көдүрттүнген чидиг айтырыын тодарадыр. Дылдың чурумалдыг аргаларының омурлуг салдарын сайгарып билири. Чечен чуганың сайгарылгазы: дылдың чурумалдыг аргаларының, чогапалдың тургузуунуң онзагайының (пейзаж, интерьер, маадырның иштики монологу) идея болгаш тема ажыдарына салдарын тодарадыр. Чогаалда болуушкуннарга хамаарыштыр бодунуң туружун бадыткалдыг илередип билир. Айтырылгарга аас-биле харыылаар. Калбак чогаалда лириктиг маадырның, авторнуң болгаш тоожукчу-авторнуң омур-хевирин тус-тус тодаргай ылгап, тайылбырлап билир. Маадыр болгаш прототип, авторнуң омуру, авторнуң чогаадыкчы допчу намдары деп билиишкиннерниң эге чадазын билип алып, тодарадып турар. Сөзүглелден омур-хевирлерниң янзыларын: кижиниң, бойдус чурумалының, үениң уран-чечен омурун, чылдың уран-чечен омурун, дириг амытанның уран-чечен омурун, болуушкуннуң, бир чүүлдүң уран-чечен омурун илередип билир.</p> <p>Чогаалдың сюжединге дүүштүр эдерти чугаалаар, ооң тема и идея тодарадырынга онзагайын тодарадырыга, мөзү-шынар айтырыын тодарадырынга салдарын тодарадыры. Хар-оолдуң аажы-чаңына үнелел бээри. Жанрның онзагайын тодарадып, дылының чурумалдыг аргаларының тып, сайгарып билири.</p>
----------------------	--	---

			<p>Сөзүглелге хамаарышкан айтырыгларга харыылап тура, чогаалдың утказын билип алыр. Чечен чугааның кол идеязын тодарадыр. Чогаал маадырларынга хамаарылгазын бадыткалдыг илередип билир, оларның хөделиишкиннерин үнелеп турар. Персонажтарның чугааларынга дүүштүр диалог чугаа тургузуп билир. Тоожу жанрын сайгарып турар.</p> <p>Бөлүктөп ажылдаары: чогаал маадырларын деңней сайгарар.</p> <p>Маадырларга, оларның хөделиишкиннеринге хамаарыштыр бодунуң бодалын, туружун илередип билيري.</p> <p>Калбак чогаалдың сюжедин сайгарарын билир. Чечен чугааның темазын, идеязын тодарадыр. Чогаалдың утказын сөзүглелге чоок эдерти чугаалаар. Чогаалда болуушкуннарга, маадырларга хамаарыштыр авторнуң туружун илередип билир.</p>
Россия чоннарының литературазы Делегей литературазы	А. В. Неверов. Тоожу «Аьштыг-чемниг Ташкент хоорай» (очул. А. К. Делгер-оол)	1	<p>Чуртта болуп турган амыр эвес үелерни көргөн херечи, бөдүүн чоннуң амыдыралын билир чогаалчы – А. Неверовтуң допчу намдары-биле кыска таныжылга.</p> <p>Тоожунуң темазын, идеязын тодарадыры.</p> <p>12 харлыг Додонов Мишканың омур-хевирирге үнелел тургузуп билир.</p>
Төрээн чуртум делгемнери			
Тыва чогаалчыларның проза чогаалы	<p>Х. М. Ойдан-оол. Тоожу «Эзир» (шилиттинген эгелер).</p> <p>Ш. М. Суван. Чечен чугаа «Азыранды».</p> <p><i>Литература теориязы:</i> проза и лирика</p>	2	<p>Чогаалдың тема болгаш кол идеязын тодарадыр. Маадырларның омур-хевирирге, аажы-чаңынга үнелелди берип билир. Тыва аңчыларның ёзу-чуруму, чаңчылдары-биле таныжылга. Чогаал маадырларын деңней сайгарып билир.</p> <p>Чогаалдың адын, ында сиңирген ужур-утканы илереттинген кол бодалды тодарадыры.</p> <p>Ниити ажылдаары: Соктайның портредин тургузары</p> <p>Чечен чугаада бичии уругларың болгаш улуг кижилерниң иштики делегейинге үнелел берип билир.</p> <p>Проза (калбак чогаал) болгаш лирика жанрларының ниити болгаш ылгалвып турар талаларын тодарадып билир.</p> <p>Проза (калбак чогаал) болгаш шүлүк жанрларының ылгалдыг талаларының дугайында өөредиглиг чугааны чорудуп билир.</p>

			<p>Чогаалды сайгарар.</p> <p>Чогаадыкчы ажылдаары: бердинген тема ёзугаар чогаадыг бижири.</p>
Төрөөн чуртум делгемнери			
<p>Тыва чогаалчыларның шүлүк чогаалы</p>	<p>С. А. Сарыг-оол. Шүлүк «Күс».</p> <p>М. Б. Доржу. Шүлүк «Экии, Тывам!». А. А.</p> <p>Даржай. Шүлүк «Өгге йөрээл».</p> <p>С. Б. Молдурга. Шүлүк «Амытаннар чылы»</p>	1	<p>Күс. Чогаалдың тема болгаш идеязын тодарадып, уjur-утказын бадыткалдыг илередип билири.</p> <p>Эжеш ажылдаары: шүлүктүң дылының чурумалдыг аргаларының тып, сайгарып билири.</p> <p>Шүлүктүң сагыш-сеткил илередип турар кол бодалын тодарадырынга дылдың кандыг аргалары салдарлыг болганын илередир.</p> <p>Бөлүктөп ажылдаары: лириктиг маадырның оуруу болгаш күскү бойдус чурумалы-биле ажыл.</p> <p>Аянын номчулганы чедингир күүседир.</p> <p>Күс дугайында орус болгаш өске-даа чогаалчыларның шүлүктери-биле таныжылга.</p> <p>Экии, Тыва! Шүлүкте илереттинген кол бодалга авторнуң хамаарылгазын илередип билир. Тема болгаш идеяны тодарадыр. Сөзүглелге даянып, Тываның оурунгабадыкалдыг үнелел берип билир.</p> <p>Өгге йөрээл. Шүлүктү аянын номчуур, идеялиг пафосту тодарадып билир. Дылдың чурумалдыг аргаларын, чогаалдың тургузуун (композицияны) онзагайлап билир. Чогаалдың уjur-утказынга авторнуң хамаарылгазын тодарадыр.</p> <p>Амытаннар чылы. Шүлүктү аянын номчулга. Чогаалдың идеялиг уjur-утказын илередир. Чогаалга даянып, чөөн чүк улузунуң ай-хүн санаашкынында ниити, бот-тускайлаң онзагай талаларын илередир. Тыва чоннуң чаңчылчаан ажыл-ижин, ёзу-чаңчыларын онзагайлап өөренир.</p>
Россия	У. О. Оралбаев. Шүлүк «Тыва черге мөгейиг»	1	Чогаалчы О. Оралбаевтиң чогаадыкчы намдары-биле таныжылга.

<p>чоннарының литературазы Делегей литературазы</p>	<p>(очул. Н. Ш. Куулар)</p>		<p>Шүлүктү номчуп, ооң идеялиг ужур-утказын тайылбырлап илередип билир. Тыва чоннуң иштики делегейиниң бай-байлаан чогаалга даянып тодаргайлаар. Авторнуң ажыглааны дылдың уран чурумалдыг аргаларын тып, сайгарып, өөредиглиг чугаага киржир.</p>
<p>Көжеге-даа ажыттынды</p>			
<p>Тыва драматургия</p>	<p>В. Ш. Көк-оол. Детская пьеса «Чаргы». Е. Т. Танова. Шии «Илбилиг согун». <i>Төлевилел ажылы</i></p>	<p>2</p>	<p>Чогаалдың идеялиг ужур-утказын тайылбырлап билир. Чидиг айтырыглыг байдал: шииде чөрүлдээни илередип билир. Шииниң маадырларының овор-хевириге үнелел бээр, оларны деңнеп, бадыткалдыг сайгарып билир. Маадырларның хөделиишкининге хамаарыштыр бодунуң бодалын, туружун илередир. Шиини рольдап номчууру. Уруглар чогаалын бижирирге фантастика жанрының болгаш делегей, амыдырал дугайында шингээдип алырынга салдарын илередип билир. Шииниң улустуң аас чогаалы-биле холбаалыын сайгарып шыдаар. Бердинген темага чогаадыг бижиир. «Көжеге-даа ажыттынды!» деп төлевилел тургузарынга бөлүк-биле киржилгелиг ажылдап билир.</p>
<p>Катаптаашкын, курлавыр – 1 ч.</p>			

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИКТИГ ПЛАННААШКЫН

6 класс – 34 ш.

Тема, эгениң ады	Программаның ужур-утказы	Шагы	План ёзугаар эрттиргени	Херек кырында эрттиргени
Аас чогаалы – чоннуң эртинези				
Улустуң аас чогаалы. Мифтер болгаш тоолчургу чугаалар	Чечен чогаал уран чүүлдүң бир хевири.	1		
	Мифтер болгаш тоолчургу чугаалар: «Ай, хүн», «Чеди-Хаан сылдыс»	1		
	«Үгер канчап дээрже үне бергенил?», «Кижиканчап эң-не күштүг амытан болганыл?», «Күскениң чылгакиргени»	1		
	«Үтгүг-Хая дугайында тоолчургу чугаа», «Хайыракан», «Теве-Адар».	1		
	<i>Литература теориязы:</i> миф болгаш тоолчургу чугаалар	1		
	Тоолчургу чугаа: «Амыр-Санаа дугайында төөгү чугаа» , «Кыры сөөгү», «Хөөмейлээр Бүдүкпен.	1		
	«Тоолчургу болгаш төөгү чугаалар дугайында»	1		

	<i>Литература теориязы: тоолчургу чугаа</i>			
	Тыва улустуң ырлары: «Кадарчы», «Ала караан дешкен болза», «Межегей», «Самагалдай»	1		
	«Хандагайты», «Очаландан кедилерин», «Тооруктуг долгай Таңдым», «Өдүген-Тайга»	1		
	«Чашпы-Хемим», «Алды баштыг Кара-Дагны», «Дөге-Баары». <i>Литература теориязы: тыва улустуң ырлары</i>	1		
	Кожаң ырлар <i>Литература теориязы: частушки</i>	1		
	Алгыш-йөрээлдер <i>Литература теориязы: алгыш-йөрээлдер</i>	2		
	Хамнар алгыштары. Таңды алгааны. Чаш уруг алгааны. Шагаа байырлалын алгааны.	2		
	<i>Литература теориязы: заклинания дилег, тейлээшкин, мөргүл</i>			

Авторлуг тоолдар	С. А. Сарыг-оол. Сказка «Агар-Сандан ыяш» <i>Литература теориязы: гипербола болгаш литота</i>	1		
Россия чоннарының литературазы Делегей литературазы Тываның орус дылдыг чогаалчыларның шүлүктери	Братья Гримм. Тоол «Ак чылан» (очул. А. К. Калзан). С. В. Козлова. Шүлүк «Аъттыг-шеригжи кыс».	1		
Ойнай-сылдай сойгалажыр				
Тыва чогаалчыларның шүлүк чогаалы	К-Э. К. Кудажы. Басня «Маргылдаа». С. С. Сюрюн-оол. Басня «Аът биле Оор»	1		
Россия чоннарының литературазы Делегей литературазы	И. А. Крылов. Басня «Шиижек биле көге-буга» <i>Литература теориязы: басня</i>	1		
Элээдилер делегейи				
Тыва чогаалчыларның	С. К. Тока. Роман «Араттың сөзү» (шилиттинген эгелер)			

проза чогаалы	Мерген», «Тас-Баштыг», «Шаагай», «База кыш».	2		
	С. А. Сарыг-оол. Чечен чугаа «Ол-ла Маскажык» (шилилгелиг эгелер).	1		
	О. О. Сувакпит. Чечен чугаа «Буянның сергези».	1		
	М. М. Дуюнга. Чечен чугаа «Хлеб».	1		
	Ш. М. Суван. Тоожу «Киж-бүрүс» (шилилгелиг). <i>Литература теориязы: литературлуг маадыр</i>	2		

Россия чоннарының литературазы Делегей литературазы	А. В. Неверов. Тоожу «Аьштыг-чемниг Ташкент хоорай» (очул. А. К. Делгер-оол)	1		
Төрээн чуртум делгемнери				
Тыва чогаалчыларның проза чогаалы	Х. М. Ойдан-оол. Тоожу «Эзир» (шилиттинген эгелер).	1		
	Ш. М. Суван. Чечен чугаа «Азыранды». <i>Литература теориязы: проза и лирика</i>	1		
Төрээн чуртум делгемнери				
Тыва чогаалчыларның шүлүк чогаалы	С. А. Сарыг-оол. Шүлүк «Күс». М. Б. Доржу. Шүлүк «Экии, Тывам!».А. А. Даржай. Шүлүк «Өгге йөрээл». С. Б. Молдурга. Шүлүк «Амытаннар чылы»	1		
Россия	У. О. Оралбаев. Шүлүк «Тыва черге мөгейиг»	1		

чоннарының литературазы Делегей литературазы	(очул. Н. Ш. Куулар)			
Көжеге-даа ажыттынды				
Тыва драматургия	В. Ш. Көк-оол. Детская пьеса «Чаргы».	1		
	Е. Т. Танова. Шии «Илбилиг согун». <i>Төлевилел ажылы</i>	1		
Катаптаашкын, курлавыр – 1 ч.				

